

NATURĂ

JURNAL.

PENTRU PROPAGAREA SCHINTELOR POSITIVE ÎN ROMANIA.

Redactori: Dr. C. ESSARCU și Lt. D. ANANESCU.

COPINDERE: Instrucția și educația — Floricele de primăvara. — Educația fizică a copiilor. — Comunicații științifice.

INSTRUCȚIA ȘI EDUCAȚIA

LECTURELE PUBLICE.

Né se poco io vi dia, da imputar sono
Che quanto io posso dar, tutto vi dono.
Aristo.

Daca puciu vè daū nu sunt de imputat.
Căci cât pot da tot vè daū.

În lecturele său *conversațiile* științifice ce avem onoare a face în salonul caselor lui Beizadea C. Ghica expunând idei ce intră cu totul în cadrul ideilor științifice ce îmbrățișiază acest jurnal, reproducem în acest număr conversația ce am ținut asupra unor fapte și fenomene ce ne prezintă Regnul Vegetal, cătând cât se va putea a păstra acestei conversații forma subțilă care a fost ținută.

Pretutidentul omul, în general, este nemulțumit de prezent. El aspiră către o stare mai bună, către un viitor care să-l console de întristările, de desgusturile, de amărăciunile, de descuragerile împovăratore ale prezentului. El caută a ameliora starea sa socială, cată a-și perfecționa instituțiile, a crea legi și ale aplica, a le înmulți neîncetat, creștând ca din această multiplicare indefinită va rezulta un mai mare ordin, o mai mare armonie, o mai mare fericire prin urmare.

El studie cu o ardere febrilă toate legile neperfecte făcute de oameni, își consacra vegherile, își obosese inteligența, adesea o slăbește sau o întunecă și o pervertește prin fabricarea subtilă a mit de mit

de legi: „Mania de a legifera este mania popoilor în decadentă”, dicea Aristotel acum două mii de ani.

Există însă în Natură alte legi pe care *Divnul Legislator* le a stabilit cu o admirabilă și profundă înțelepciune. Studiul acestor legi nu merită și el oare care atenție din partea oamenilor și în confecționarea legilor fragile prin care ei speră să ajungă la concordie și la fericire, n'ar trebui oare să caute a se inspira de înțelepciunea și armonia ce Creatorul a pus în legile prin care guvernă Universul?

Afară de astea, dacă omul va ajunge a se bucura de o stare mai bună, de o fericire mai completă sau mai puțin turburată va trebui să se silască neîncetat să armonise mai bine de cât a făcut până acum facultățile sale, înclinațiile și intințele sale, trebuințele și interesele sale cu legile generale și permanente ale Naturei. De unde rezulta necesitatea pentru toți de a studia neîncetat Natura nu atât pentru a crea prin ast studiu bogății materiale cât pentru a culege o instrucție și lumină ce ne vor servi ca să ne dirigem mai bine facultățile și să perfecționăm starea noastră socială.

În studiile noastre științifice nu perdem nici o dată din vedere această idee și cău-

tăm tot-d'a-una a o pune în relief. Sacrificăm, fără părere de reu forma savantă ce am putea da acestor studii, sacrificăm chiar (repetându-ne adesea) forma elegantă și literară, cu care am dori să le înbrăcăm, având numai în vedere claritatea expunerii și simplificarea științelor, a căror propagare o credem utilă în societatea noastră.

AFFINITATEA — AFECȚIA — NUTRIȚIA — RESPIRAȚIA ȘI PROPAGAȚIA ANIMALELOR.

Domnelor și Domnilor

I.

În ultima seantă în care am avut onoarea a vorbi înaintea D-stră. am căutat a cerceta împreună legea fundamentală pe care este basat Universul întreg, am căutat a o studia în diversele sale manifestări, în diversele sale moduri de a fi.

Am cercetat mai întâiu această forță în corpurile din Regnul mineral. Am arătat că dacă un corp are care își are și își păstrează forma sub care ni se prezintă, aceasta provine din cauză că există o forță care invită atomele sau părțile elementare ale acestui corp să se apropie, să se unescă, să trăească în pace și în armonie, și această forță am numit-o

Cohesiune.

Există o altă forță sau mai bine un mod diferit al aceiași forțe în virtutea căreia două corpuri de natură diferită se apropie unul de altul, se îmbrățișeză, se înfrățesc ca să trăească iarăși în pace și armonie și această forță se numește

Affinitate.

O altă forță sau un mod diferit al aceiași forțe exercitându-se în mari distanțe susține globurile în spațiurile ceresci, le împiedică de a cădea, de a se rostogoli, de a merge să se sfărâme în abysul spațiilor, le menține ca să țină așa legate unele de altele printr-o legătură simpatică

mysterioasă și le face ca să trăească în pace și în armonie, această forță se numește

Attracție.

Vedem dar că o singură lege ține armonia universului „Legile ómenilor, țin un scriitor celebru, sunt mult mai numeroase și armonia între dânși nu există. O singură lege, ar fi îndestul să-i facă fericiți: ei pot să se iubească.”

Affinitatea este mai mare sau mai mică după natura corpurilor. Sunt unele corpuri în care această affinitate este foarte mare, altele în care affinitatea este mai mică. Există un fel de amicie între corpurile d'ântéiu ast-tel încât poate cine-va țin că în corpurile cele mai intensibile din Regnul mineral, întâlnim o forță analógă cu aceea forță mysterioasă ce o întâlnim în ființele din Regnul uman și care ia aci numirele de *sympathie, affectie, amor.*

II.

În urma constatări acestor forțe ce le am studiat în corpurile din Regnul mineral să intrăm în Regnul vegetal. Să constatăm mai întâiu plăcerea ce procură ochilor vederea vegetalelor. Vegetalele în adevăr constituă cea mai frumoasă podóbă a pământului. — Dulcea lor verdéță repausă și încântă privirea. — Prin diversitatea infinită a nuanțelor lor, sau de la o specie la alta, sau în diversele epoce ale vegetației anuale, plantele respândesc asupra naturii o admirabilă varietate. Frumusețea lor însă nu e decât cel mai mic din meritele ce au. În ordinul general al naturii ele jócă un rol imens. Fără vegetale animalele și omul n'ar putea să trăească, ar muri de fómă și de asphyxie.

Intr'adevăr Regnul vegetal constituă, ca să țin așa, canalul prin care elementele minerale ale globului trec în corpurile animalelor și al omului. Animalele și omul

nu se pot hrăni de substanțe minerale, nu putem mânca nici petre nici pământ.

Vegetalele însă își iaă alimentele lor direct din Regnul mineral, introduc în țesăturile lor substanțele minerale, și neorganisate ca să le elaboreze și să le transforme în substanțe organizate, și să formeze astfel alimentele animalelor și ale omului. Dar îmi veți putea dice că ómeni s'ar putea hrăni mâncând pe cele-l'alte animale, sau mâncându-se între dînși, ceea ce se întâmplă atât în sensul propriu cât și în sensul figurat al vorbei; așa e, dar aceste animale cu care ne amputea exclusiv hrăni atât cu carnea lor, cât și cu produsele alimentării ce ne dau, precum: laptele, ouêles, etc. ca să pótă trăi și să pótă a se hrăni aă trebuință de vegetale, așa dar vegetalele nu serv numai de a împodobi pământul, florile de a ne înveseli privirile sau a fi puse pîntre peri sau la pălăriile damelor.

Pe când pământul și aerul se schimbă în plantele (gramineele) ce ne dau grâul, aceasta, prin intervenția muncii, se transformă în pâine ca să ne nutrească și să ne întreție viața. Pe când flórea delicată și plăpîndă servă albinei laborioase ca să'i dea un aliment faró care ea nu póte trăi, albina presintă omului un suc delicios, mierea, pe care poeți antiquități în cupele lor de aur, âncântat'o atât de mult, dar pe care rafinările cuhniei moderne a destronat'o.

Pucin pământ dar și pucin aer, iată ceea ce, prin admirabile și pline de armonii transformări, dá nascere plantelor și florilor, precum și acelor fructe suave de care tóamna se încarcă pomi noștri, iată ceea ce forméză ici rosa delicată și frescă, colo stejarul mereș și orgolios, mai departe cedrul superb al Libanului și acei arbori gigantici care acopere câmpii întregi cu umbra lor și servă de refugiu în timp de tempestă, atât omului și animalelor celor mai mari,

cât și paserilor și insectelor celor mai mici. Vedeți dar și să admirăm împreună armonia naturei, cum tóte lucrurile în natură se légă, se ajut, se susțin, se armoniză c'un cuvînt.

Daca în privința nutriției (luăm vorba în sensul ei restrîns) plantelor și animalelor admirabilă e armonia naturei, nu mai pucin admirabilă e această armonie în privința respirației.

III.

Ca să înțellegem fenomenele relative la respirație, care constituă una din cele mai importante descoperiri ale științei moderne, dați'mi voe să vė aduc aminte compoziția aerului. Aerul ce ne înconjóră se compune de două gaze, de două elemente: unul numit *azot*, cel-l'alt numit *oxygen*. Azotul singur omórá: un animal ce ar trăi într'o atmosferă de azot ar muri asphyxiat. Oxygenul singur arde: un animal ce ar trăi într'o atmosferă de oxygen, s'ar consuma și organele sale cu încetul s'ar arde. — Un gaz care dá mórtea, un alt gaz care arde și consumă, iată elementele din care se compune aerul pe care îl respirăm, și în mijlocul căriea trăim. Cum dar putem viețui într'o asemenea atmosferă? *Natura*, această *Alma parens rerum* în a' mirabila sa sollicitudine a unit aceste două elemente ast-tel âncât în loc să omóre prin asphyxie sau să arđă prin combustie, alimentă diu contră și întreține viața.

Dar iată un alt pericol ce se póte întâmpla în unirea acestor două gaze care despărțite sunt așa de periculoase. Aceste două gaze împreună sunt unite ca să formeze aerul într'o proporție dată. Aerul e format de 79 părți de azot și 21 de oxygen (în țitre rondo). Ei bine daca s'ar schimba această proporție, daca cele două gaze s'ar combina în altă măsură decât aceea stabilită de înțelepciunea supremă, știți

ce s'ar întimpla? Ar resulta din astă combinație o otravă, un liquid ardător (Az O^5 Ho) care råde tot ce atinge, care ar stinge viața după suprafața pământului, ar usca și ar arde copaci și toate vegetalele, ar omorî toate animalele și omul ar dispărea și el după globul ce ar rămânea ast-fel pustiu și desolat!!

Dar nu vă temeți, *Acella* care a creat toate aceste lucruri are o admirabilă justea în combinațiile sale; n'a vrut ca azotul să se combine cu oxygenul ast-fel încât să producă liquidul otrăvitor despre care vă vorbiu. A dat Azotului o natură în virtutea căreia el nu are mare affinitate, mare affectie pentru Oxygen. Amiciția însă între dînși există, căci de aceea pot sta împreună ca să trăiescă în pace și în armonie. Nu e un cuvânt, dacă n'am mare affectie pentru o persoană să fiu în rebel cu dînsa, s'o atac și s'o sfîșiiu.

Amiciția însă este mai mare între oxygen și alte elemente, și alte corpuri sau (ca să mă exprim într'un mod synthetic), și ființele care au trebuință de dînsul ca să pótă *respira*, și ca să pótă *trăi*. Tot acea lege unică cum vedeți despre care am vorbit explică tot și ne dă socotela de armonia ce vedem în natură.

„Legile ómenilor sunt mult mai numeroase și armonia între dînși nu există. O singură lege ar fi îndestulă ca să'i facă fericiți: ei se pot iubi.“

Aerul dar ast-fel precum este compus este propriu pentru a întreține respirația și a alimenta viața. Cum se face această respirație și cum în această privință se stabilește o admirabilă armonie între Regnul mineral și vegetal pe de o parte și Reg-vegetal și animal pe d'alta?

(VA URMA) E.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FLORICELE DE PRIMĂVARĂ.

Destul atât crivăț și atâta omăt, destul acest doliu al naturei! Sórele de primăvară, isvorul vieții, a început să imprastie cu abundență viața în toate părțile. Omătul s'a topit, iarba a început să înverdescă; floricelele timpurii au început să și deschidă boboci și să smălțeze câmpiile și pădurile Ghiocelul alb, care crește sub omăt, violeta, brinđușă, dedețelul, cocorelul și alte floricele, au început să împodobescă cosițele copilelor. Triste și re-begite de frig totă iarna, le veți acum svelte și agere colindând crângurile și făcându-le să resune de armoniile lor campestre. Pășerile care pînă mai de unădi ședeu ascunse, și altele nu sosiseră, le veți acum că au umplut pădurele. Independentul Pițigoiu, Cinteza, Scatiul, Sticletele, Merla, Cocoșarul, umple pădurile cu cântecele lor. Nevinovatul brotăcel, musicantul nopți, a început să facă a resuna atmosfera în tăcerea nopți.

Uimit, plin de admirațiune pentru atâta viață și armonie nestrămutată, omul mulțimesce din sufletul și inima sa pe Creatorul, către care se adresa ca un viers de cea mai profundă recunoștință, concertul tuturor viețuitoarelor.

Este timpul acum ca aceia care pot să abandone orașele, să plece cu o oră mai curând. Mai cu sémă, voi copile inocente, care populați societatea, precum florile populéză pădurile și câmpiile; voi a căroră inimă ténéră se impresionează de tot ce este frumos și sublim, voi care din nenorocire sunteți ținute iarna în florării ca plantele exotice, grăbiți-vă de vă folosiți de aceste spectacole și armonii sublime. Vouă căroră vă plac așa de mult florile, pentru că înși-vă sunteți flori, alergați în câmpii și în crânguri ca să auziți concertele sublime ale passerilor, mult mai preferabile de cât ale orchestrelor noastre, și să contemplați grandioasele tablouri ale naturei pe care nu'lă pôte imita cu perfecțiune penelul celui mai dibace artist. Dacă vă place o pînzuliță pe care este desemnată o scenă cămpestră, cumă ore să nu vă placă tablourile naturei în totă maiestatea lor! Duceți-vă, duceți-vă, și cât mai curînd, și fiți convinse că vă veți întorce mai fericite când veți admira și adora pe Dumnezeu în adevăratul său templu.

Un buchet de violete pus pe biuroi meu m'a făcut să mă gândesc că așa putea aduce óre-care

mulțumire admiratorilor naturei, făcând descrierea mai multor floricele. Iată-ne pentru ce publicăm astăzi violeta.

Violeta (viola odorata).

Abia pătrundem în cring și unu parfum su-av îmbalsămesce aerul; ne uităm în toate părțile ca să descoperim floricea care degage atâta suavitate, și când de odată țiarim pe un tapet de iarbă aprópe de tulpina unui arbóre, o mulțime de stufulețe de violete. Cu totă suavitatea parfumului, cu totă dulceta colórei violeta modestă, plină de pudóre, 'și plécă capul și abia îndrăsnesc să 'și arate fața. Iată modestia în totă splendórea sa.

Violeta este modestia, grația, simplitatea, tot ce póte imagina cine-va mai inocentă. În limbagiul florilor, violeta este simbolul modestiei și violeta albă simbolul candórei. Nu póte fi simbolizare mai nemerită sub aparințele cele mai modeste, sub formele cele mai simple, astă plăcută floricea ascunde daruri prețiose. Luați-o de model copile și nu țineți de loc a apărea ca unele flóri cu colorile și formele cele mai variate, dar care n'au nici-o virtute, care póte să ne inspire admirațiunea și plăcerea.

Modesta violetă fuge de câmp; ea se ascunde prin stuțșuri, așa în cât trece cine-va pe lângă dēnsa și abia o dăresce. Abia începe să încolțescă érba, și o vedí arătându-se în secretu ca cell d'ântei zimbetú al fericirei. „Íi place singurătatea, locurile retrase ca acele ființe melancolice care găsesc consolațiunea numai în tăcere și în retragere.

Violeta este una din cele d'ântei flóri prevestitoare alle primă-verei; când se arată, a sosită primă-vară; nu ne mai temem de bătaia inghieciătoare a crivățului. După cum dīce un autor, adorator infocat al florilor, astă modestă floricea este ca speranța unui viitoru mai fericit după o nenorocire întâmplată, consultația omului în suferințele sale, recreația unui convalescent sculat după bólă, flórea copilei care la umbra păduricei, unde o culege ca să 'și împodobescă cosițele și sēnul și care se va vesteji peste curēndu ca și dēnsa dac iarna vieței va fi timpurie pentru dēnsa.

Când sunt violetele mai frumoșe tiranul de crivățu 'i abate ca să ne mai aduco aminte, că nu trebuie să ne înveselim prea curind; omățul cade, biata violetă 'și plécă capul și cade sub greutatea zăpedi. Sărmană Violetă! iată-te singură, abando-

nată ca și copilași cari au perdut părinți, rude, amici, și cărora le rămine numai Dumnezeu care priveghiază neincetat asupra inocenței. Nu te dispera, flóre inocentă; provedința nu te uită. Sórele apare pe orizonu, căldura sa începe a reinsufleți totul, și modesta violetă iarăși își ridică capul și umple aerul de suavitatea parfumului său.

În părțile lumei violeta este o flóre căutată; în toate părțile parfumul său delectă simțurile și reviiiază sufletul. Am avut însă fericirea să o vedem în vâlccele de la pólele Alpiloru, pe colinile acellui paradis terestru care se chiamă Nizza. Acolo e patria sa, acolo parfumul său este mai delicios.

Violeta a exercitat imaginațiunea mai multor poeți. Dómna Beaufort-d'Hautpoul, 'i a consacrat câteva strofe admirabile pe care le traducem în limba patriei.

„O fică a primă-verei! dulce și plăcută imagine a unei inime modeste și virtóse. Din sinul erbuței în care te ai ascuns, umpli acēsță pădurice cu deliciósele tale parfumuri. Cât îmi place de mult să te caut în desisurile prin care te ascunđi, unde cređi că poți să scapi din ochi mei și de lumina dīlei! Aerul îmbalsămit imprejurul unei plute pe lângă care curge unu piriiași, mă vestesc că tu nu ești departe. Nu 'ți fie însă témă de astă mână generósă: Nu te culegú, și mă mulțumesc ca să îți admir frescheța; N'así voi să fiú fericită, chiar numai făcēndu reu unei flóri.“

Violeta, cresce în locurile adăpostite, în cringă, pe marginea pădurilor. Rădăcinile sale se întind în lături și lăstăresc. Foile sunt rotunde, verđi, închise și cu codiță lungă.

Din miđlocul foilor ies florile care, au o codiță subțire și delicată. Flórea are unu caliciu cu cincí foișóre și o corolă cu cincí petale. Culórea comună este cea violetă; sunt unele purpurii și altele albe.

Violeta este cultivată în țerile meridionale pentru parfumărie. Florile devin indoite pentru că staminele se prefac în petale. În păduri și în cringuri se găsește și violeta albă, care în limbagiul florilor este simbolul candórei. În Italia meridională pe lângó rindurile de portocali și lámii se află rázorașe de violete. Cine póte descri deliciosul parfum ce umple aerul când încep înflori violetele, portocali și lámii.

Violeta nu numai că este una din cele mai plăcute flóri ale primă-verei, dar este și folositoare. Foile prospete se întrebuițeză ca cataplas-

me pentru umflături. Zema lor este cam purgativă.

Florile uscate la umbră, păstrează poate din parfumul lor, și se întrebuintează pentru tisane, decoctiuni, pentru guturaiu, pentru umflătura rinichilor și a organelor degestive. Tisana de flori de violetă se îndulcesce cu zahar, cu miróse și cu gumă arabică.

Siropul de violete este recomandat de medici pentru tuse, guturaiu, peripneumonie.

Une-orí se amestecă florile de violetă cu florile de nalbă, de mac sălbatic și de teiú pentru a face bēuturi contra tusei

Tot de familia violetelor ține și plăcuta flóre cunoscută sub numele de *Pensée* (viola tricolor), și pe care noi am puté-o numi violeta tricoloră. Astă plăcută flóre crește în starea selbatică; în fâne-

țele de la pólele munților și chiar în câmpii. Cultivate în grădini a datú nascere la o mulțime de varietăți, unele mai frumoșe de cât altele. În grădina publică de la Focșani am vedú o colecțiune din varietățile cele mai frumoșe. Vestitul romanțier și grădinar *Alphonse Karr*, are în grădina sa de la Nizza o colecțiune de violete tricolore din cele mai renumite. Prin stăruința sa a ajuns să producă unele de o mărime și de un colorit rar.

Fiind-că citirăm pe *Alphonse Karr*, fie-ne ertat a întreba de ce copilele nóstre și femeile nu'lú imiteză în cultura florilor? De ce să nu și facă o plăcere a se ocupa singure cu cultura unor grădinițe în care să se găsescă tot ce póte și mai ales? Vom responde la aceste întrebări altă-dată.

Aurelian.

EDUCAȚIA PHYSICĂ.

DESPRE ÎNGRIJIREA CORPORALĂ A COPIILOR.

Este un semn caracteristic al timpului nostru, că știința nu se mai arată acoperită c'un văl înaintea ómenilor, ci comunicându-se lor, ea caută a împlini una din principalele selle destinației: d'a ameliora binele public.

(Carus)

Nici o ființă ferrestră nu are mai multă trebuință de protecție, ajutor și de nutriment de cât copilul nuou-născut și ceea ce este mai mult, astă ființă slabă și delicată are trebuință de amorul matern. — Dar de multe orí amorul matern greșesece drumul cel drept și se întâmplă adesea, ca moda, prejudiciile și nesciința să dea loc la un tractament cu totul contrariu planului de educație; și din aste errorí să resulte nisce consequențe grave pentru prezentul și viitorul individului. Observația statisticeí ne arată ca, pericolul morți este cel mai mare în prima epocă după nascere, apoi se micșorează gradat. (în anul 1-iú mor 6 părți din copii, și în anul 2-lea mai rămân $\frac{1}{5}$.)

Îndată ce se nasce copilul începe a respira, de sine și astă nuoé schimbare în viața sa 'i cauzează dureri, d'aceea țipă el atunci, și plânge ne'ncetat. De și țipătul copilului este supărător și compătimitim la durerile lui, dar acésta este un effect al respirației, când pentru prima óră aerul intră în plămóni, ce pân'acum erau apăsați, 'i dilatá mărind cavitatea perctorale și inlesnesce libera circulație a sângelui dela inimă spre plămóni și îndărát. Precum țipătul este folositor, pentru că umflând peptul si-

libera respirație, asemenea și strēnutarea aduce efecte bune. Acum copilul prin respirație trece dela viața parasită la viața liberă și independentă și are trebuință mare de aer și de apă, d'aceea trebuie să îngrijim ca aerul să fie curat și să'l bágăm îndată într'o baie caldă (dela 26° — 28° R.) ca să'l curățim d'un fel de materie cleiósă ce 'i acopere tot corpul. În baie este bine să amestece pucin săpun și tărițe și să ungă corpul cu unt próspăt, nesărat sau mai bine cu gălbiniș de ou.

La copii slabi cu pele palidă și moleșiți la cari respirația și circulația nu merg regulat este de trebuință să se adaoge în baie puțin vin cald, dar să se păziască de apa de Colonia sau alte liquorí tari, care nu numai că sunt de prisos, dar sunt și vătămátore, fiind că pot aduce amețială. După baie copilul, învelit în vestminte comode și calde, are trebuință de odihnă și de somn, énsă ca somnul să nu fie turburat, trebuie moderată lumina și depărtate d' imprejur orí ce póte afecta organele simțurilor. Dar mai nainte de tóte să nu lipsescă căldura care 'i este de neapărată trebuință pentru desvoltarea corporală, și ca să întellégă cine-va acésta n'are de cât să se gândescă că mai 'nainte d'a nasce, copilul se află în corpul mamei salle la o căldură de 36°; dar iarăși să nu fie prea multă căldură în cât să se transforme casa într'o baie (să nu trecă temperatura peste 16° R.)

S'a observat, precum la animale că, căldura

naturală este mai avantajoasă de cât cea artificială, adică: copilul să fie lângă corpul mamei; dar de multe ori muma poate fi bolnavă și exhală din corp materii vătămătoare, atunci copilul trebuie depărtat de mamă, pus într'un pat cald și învelit în vestimente curate și des primenit. Când dorme să nu'l descepte ca să 'i dea de mâncare, ci să'l lasse până se destăpă singur, căci în primele ore după naștere copilul are mai multă trebuință de somn de cât de mâncare, ș'apoi când simte el astă trebuință, se destăpă singur și este în neastempăr.

Să venim asupra marelui question a allăptării. adică: dacă copilul trebuie nutrit de mamă sau de nutrice (doică).

Este prima datorie a mamei să allapte pruncul se și această nu numai că laptele mamei este cel mai propriu, dar are pe d'ouă parte un effect medical asupra copilului producând ore-care iritație în canalul digestiv și înlesnind scoterea materiilor fecale, iar pe d'alta este un avantajiu pentru sănătatea mamei, fiind-că împedecă mai mult de cât ori ce alt întărirea mamelelor, care e adesea periculoasă. Cu toate acestea se întâmplă de multe ori ca printr'un defect local, sau prin lipsa totală de producțiunea laptelui, sau prin alte circumstanțe relative la sănătatea mamei să nu potă împlini astă datorie, atunci trebuie una din două, sau o nutrice sau un nutriment artificial, și pentru acesta ne propunem a examina care din două este mai bună.

Cine ar putea contesta că nici un alt lapte nu poate înlocui p'al mamei de cât al unei nutrice sănătoșe și puternice; chiar dacă Chimia n'ar veni să ne spue această, raționamentul ne ar conduce a admite, că cel mai convenabil nutriment este laptele omogen. Din nenorocire însă nutrice bune și sănătoșe sunt rari, pe când condițiunile ce se cer ca nutrirea să 'și împlinescă scopul, sunt foarte nu merose.

Dacă medicul se însărcinează a examina starea corporală a nutricei, el nu ne poate assicura despre caracterul moral al persoanei, despre viața ei privată precedentă adică: dacă are viciuri ascunse sau dacă se mânia lesne, fiind-că producțiunea laptelui, calitatea și cantitatea lui, sunt în relație cu temperamentul; toate acestea nu se pot prevedea.

Ca să ferim pe copii mici de acest pericol, și în general ca să evităm dificultatea și poate imposibilitatea d'a găsi o nutrice bună și sănătoșă, medicii au atras atenția asupra celui d'al doilea mij-

loc de înlocuire al laptelui adică: asupra nutrimentului artificial, și în privința acesta s'a declarat în modul cel mai categoric, renumitul mamos din Berlin Dr. Mayer, inamic ne împăcat al tuturor nutricelor; el pretinde ca toți copiii care nu pot fi nutriți de mamă să se nutrescă artificial și refuză toate argumentele ce s'au dis în contra acestui method; mai adaogă, că dacă rezultă vr'o inconveniență din nutrirea artificială, asta nu provine de cât din cauze streine ce se pot lesne depărta.

Într'o practică medicală de 40 ani, dice doctorul german, s'a vădut mulți copii care sau de la naștere nu le a dat lapte muma, sau mai multe luni au avut nutrice malade, și au ajuns în urmă într'o stare foarte maladivă, și cei d'ântei și cei d'al doilea prin nutriment artificial au crescut, s'au făcut mari și cei maladivi s'au însănoșit.

Condiția neapărată pentru a reuși în nutrirea artificială este alegerea, și pregătirea nutrimentelor; se cere multă răbdare și adresa, exactitate exemplară și mai înainte de toate cel mai mare grad de curăție, acestea în general. iar în special sunt de însemnat observațiunile următoare: În celle d'ântei 24 ore după naștere, să se dea cئی de mușetel slab sau de mărar cu puțin zahăr; până la 14 zile nutrimentul consistă în două părți apă amestecat cu o parte lapte și cu puțin zahăr, sau mai bine candel curat, pentru că laptele animalelor coprinde mai puțin zahăr de cât al femeii. În loc de apă se poate pune după împrejurări cئی de mușetel sau de mărar; unii preferă zeru, dar e de prisos, căci cئی produce același efect; tot asemenea se respinge ideea d'a amesteca apă de orz sau de orez ce are defectul de a se acri.

Laptele este nutrimentul cel mai convenabil pentru copii, fiind că coprinde toate materiile trebuincioșe pentru creșterea și dezvoltarea corpului.

Vine acum întrebarea dacă laptele să fie fert sau nu? Opiniunile sunt diferite. Dar să vedem ce se urmăde în ferberea laptelui. Prin ferbere laptele perde acidul carbonic ce se află într'ensul și se scie că organele digestiei sunt afectate de acide, pentru că acidele produc inflamații, colici, diaree. Acidele însă se pot scote din lapte prin alt mod încă și mai bine, adică: să se amestecă laptele nefert cu praf de scoici pisate ce se găsesc la farmaciști, adică se amestecă o lingură de cafea cu praf de scoici într'o litră de lapte nefert și stă 2 sau 3 ore. Laptele ast-fel prefăcut este preferit de

cât cel fert, pentru că prin ferbere multe părți din lapte se întăresc și nu se pot digera lesne în stomacul copilului. Asemenea și apa ce se amestecă să fie fiartă bine, pentru că obicinuît apa coprinde acid carbonic care trebuie dat afară și ast-fel amestecătura să aibă temperatură de 28° ce se apropie de aceea a laptelui mumei.

Dar ce la care animal să luăm lapte? Medicii recomandă laptele de capră sau mai cu seamă pe cel de măgăriță pentru că coprinde o cantitate de brânză egală cu ceea ce se află în laptele femeii. Laptele de măgăriță arare ori este curat, și cel de capră poate avea calități rele, d'aceia în cele mai multe cazuri ne mulțumim cu laptele de vacă; dar

să nu fie falsificat, amestecat cu apă sau să i se scoată crema, d'aceia trebuie să fim siguri că animalul a fost sănătos și nutrit cu alimente substanțiale și proșpete.

Se preferă laptele de dimineță pre lângă cel de seară, și al celor ce pasc pe câmp de cât al celor ce stau în grajd și tot-d'auna să fie proșpăt. Modul întrebunțării variază: altă dată se obicinuia a da laptele în pahare cu gât sau în țevi acoperite cu beșici sau cu bureți, acum se dă laptele în bocale cu dopuri ciuruite de gumielastic curate și având forme ast-fel ca să se potă nutri copilul cu incetu, apropiindu-se de nutrimentul natural ce primesce de la muma-sa.

(Tradus din limba germană)

COMMUNICAȚIUNI ȘTIINȚIFICE.

Mijloc d'a cunoaște cafeoa curată și de calitate bună și d'a descoperi amestecătura cu cicore.

Totă lumea a băgat de seamă că cafeoa și măresce bobul când se prăjesc și au putut vedea asemenea cafeoa măcinată plutind pe d'asupra, pusă în apă ferbândă. Astă din urmă circumstanță este un mijloc d'a deosebi cafeoa de calitatea bună, din cafeoa măcinată de mult timp și falsificată cu praf de cicore. Phenomenele arătate mai sus, se produc în adevăr sub influința desvoltării gazului acid carbonic pe când se prăjesc și în momentul infuziunii (tornării apei). Dar astă operație ne provocând nici o degăgiare de gaz în cicore, asta nu mai plutesc și fiind-că degăgierea gazului acid carbonic este în raport cu prospăția cafelei măcinată, putem trage asemenea din lipsa sau din puțina importanță a acestui fenomen că, dacă cafeoa nu este falsificată cel puțin a pierdut calitățile sale cele mai prețioase.

Costorirea chimică. Vasele de alamă sau de aramă în care se ferbe o soluție de stannat de potassă, și turnură de cositor se acoper în câteva minute d'un strat foarte lipit de cositor curat. Un asemenea efect se produce când se ferbe cu aceste obiecte, fărămături de cositor și alcali caustic sau cremotartr. Cu modul acesta putem lesne costori vase de chimie, de cupru sau de alamă. Mai înainte îi muim obiectele de costorit cu cositor cald, apoi le aruncăm într'o soluție de acid chlorhidric de

aramă și de zinc, pe urmă într'o baie de cositor în care am adăogit puțin zinc. Când costorirea s'a săvârșit se trag obiectele și se aruncă în apă ferbinte. Se sfârșesc operația puind obiectele într'o baie de nisip prea cald, și ast-fel se pot costori felurite vase prin acțiunea chimică.

Culori extrase din cărbuni de pământ.

Comerțul astor culori care a început în anul 1860 urmăzează a se întinde într'un mod considerabil. Aste culori sunt: vișiniu, deosebite unanțe de albastru și violet, purpuriu, portocaliu, galben și verde.

Se expeduesc din Londra în provinciile Angliei și în alte părți spre a fi întrebunțate la preparăția catifelelor de mătase și de bumbac, pinză, lână de merinos, bumbac fin, mătase panglice flanelle și cămăși de fantasie. Un comerț de exportăție a început cu China și cu Statările-Unite; culorile sunt expeduite în formă solidă (tari) ca să nu fie grele. Din cauza întrebunțării întinse a acestui nouă articol comerțul cu cochenile, șofram și lemnul obicinuît de vopsit a scădut într'un mod considerabil.

Iată cum progresă știința și vine în ajutorul arților și industriei, contribuind ast-fel la binele public.

Abonamentele se fac la redacțiune, Strada Seraphim (ce-i dice și a Pensionatului) lângă Colțea, No. 10 și în Passagiul român la librăria D-lui Danielopolu.